

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Oliverii Florentii Waterloop Congreg. Oratorii B. Mariae
Aspricol. Presbyteri Monita Spiritvalia Et Moralia
Tetrastichis distincta**

Waterloop, Oliverius F.

Antverpiae, 1657

Titulus XIV. Doctrina, Studium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9689

Capture somnos, spem, metum,
Onusque curarum grave,
Animi tyrannos, proue:
Haud iussa cras surget cohors.

Sacras amanti literas,
Deoque per preces loqui,
Dormisse sex horas fat est:
Invitus adde septimam.

Doctrina. Studium.

I. **Q**uantum ruentis temporis
Rapis sinu, studio adjice:
Est turpe desidia diem
Noctemque somno perdere.

Age, lege, scribe, dum vacat,
Diffide fluxo tempori:
Periere, qui nuper tibi,
Revocabis incassum dies.

Nulla absque lineâ dies:
Operare, desidiam cave:
Exosa nuper otia
Amare nunc vetet pudor.

Hodierna quam lux lineam
Duxit, propaget craftina:
Hesternæ cessavit dies?
Hodierna damnum farciat.

Honore vitæ indignus est,
Qui cum potest, discit nihil.
Est vita mors sine literis:
Has discite, ne sis mortuus.

Pigri cave commercium.
Est vita mors sine literis:
Ars longa, vita perbrevis;
Apta omnis ætas discere.

Doctrina & eruditio
Sic appetenda, ut tuam
Doctrina conscientiam,
Vitam regat scientia.

Ne curiosè frivola
Sectare: quod non est opus,
Est asse carum: eme pretio
Quod est opus vilissimo.

Virtutis & scientiæ
Conjunge studia. Audi, vide,
Lege, scribe, dic, recogita,
Malo resiste, fac bonum.

Hoc discite, quid sit vivere:
Hoc discite, quid non vivere:
Est omnium rarissima
Doctrina, SCIRE VIVERE.

Nescire CHRISTUM, est omnia
Nescire. Si hunc unum scias,
Immensa nescias licet,
Scies in hoc uno omnia.

Qui, quæ sit ad cælum Via,
Quid Veritas, quid Vita sit,
Ignorat, ignorat DEUM;
Ignorat omnia; scit nihil.

Ex unico verbo omnia
Vnum loquuntur omnia:
Hoc absque nil intelligis;
Hoc absque cæcè judicas.

2. Conare

2. Conare tutè quod potes;
Viresque pende, & indolem:
Ad artis elegantias
Natura dux est optima.

Amplum vehit sapientia
Patrimonium : sapiens opes,
Quibus est opus, sensim parat;
Stultus paratas dissipat.

Doctrina honori est omnibus,
Vel agrestibus: sed quod vident,
Illiterati non vident.
Stude ; videbis quod vides.

Acutiùs duplo videt
Vir literatus : cælitùs
Sed erudito, nec tamen
Illiterato, est oculus triplex.

Vir doctus & pius suas
Vbique circumfert opes:
Cælestis eripi suo
Doctrina non potest hero.

Vt cuncta tecum sint tua,
Fac doctus ut sis: qui sapit,
In se suas opes habet;
Periclitantur cetera.

Vt sortis & martis vices
Rapiant edantque cetera;
Ars, centuplo pretiosior
Comitabitur possessio.

Imago mortis est senex
Ineruditus. Vivere
Optas senex ? mentem puer
Bonis adorna literis.

Discenda disce, dum tua
Iuventa ver agit suum;
Mentis perennabunt opes:
Quod otium carpit, perit.

Hic mentis à teneris tenor,
Eademque semper frons tibi;
Virtutis & bonæ indolis,
Geniique vim palam facit.

Mens recta, mens cote artium
Polita, amans veri & boni,
Quod pollicetur, hoc habet,
Dabitque: quid ? gemmam viri.

Es in bonis & plurimis
Benè institutus literis ?
Tot literas doctum caput
Sanctis corona moribus.

Virtutis est exordium,
Quæ nescias bona discere :
Mores morari in te, bona
Doctrina non finet feros.

Honestæ res est discere;
Etiam seni: tu, vel rudis,
Artes ama, quæ ab optimis
Plus æstimantur mentibus.

Qui literas discit senex,
Arenulas stylo terit:
Qui literas discit puer,
Hic cælat in lapide, & sapit.

Bonos tibi è variè bonis
Excude mores moribus;
Varieque ab ingeniis bonis
Bonum tibi ingenium para.

Si viribus corpus valet,
Animi adde robur : nomine
Constantis aut fortis viri
Indignus est, qui non sapit.

Corpus carens sapientiâ
Domus est carens fundamine:
Hoc tota nititur domus;
Corpus regit sapientia.

Ratione nobilius nihil ;
Nil fanitate optatius:
Hæc corpus animat ; illius
Lex,ordo,lux animam animant.

3. Virtus docetur ; anteit
Doctrina : & abste se negat
Virtus amari, ni prius
Ametur eruditio.

Vbi fordet eruditio,
Ibi rara virtus : inchoat
Doctrina ; virtus perficit:
Eadem docetur, & docet.

Pietatis est expers, homo
Rerum imperitus omnium:
Pietas ut adsit, expedit
Ut adsit & scientia.

Vt Magdalenzæ suaviter
Martham marites, antea
Humanioribus bonos
Mores marita literis.

Facit, vocatque literas
Humaniores caritas:
Tu caritate si cares,
Ama carere literis.

In literis si promotes,
Nec optimis unâ studes
Ornare mentem moribus,
Es cancer, & retrò moves.

4. Vitæ licet magnum tuæ
Scias decus scientiam,
Scito esse posse, si malè
Utare, probrum maximum.

Furente cujus in manu
Vibratur ensis, haud puta
Distare te, si doctus es,
Simulque vivis improbè.

Bonitatis & modestiæ,
Et disciplinæ nescia
Doctrina, non scientia est,
Sed callida ignorantia

Dedisce multa, quæ nihil
Didicisse nuper profuit:
Edisce plura, quæ magis
Didicisse quondam proderit.

Dedisce, quæ tandem tuo
Didicisse nunc vides malo:
Et disce, quæ quondam tuo
Didicisse te dicas bono.

Dedisce, quæ antè noxia
Didicisse discipulo dolet:
Et disce, quæ salubria
Didicisse demum gaudeas.

5. Studii fuit parens Amor;
Amoris est Studii pater :
Generationis mutæ
Cor erudi frequentia.

E e

E li-

E literis rem collige ;
Rem dico, non imaginem ;
Non vanitatem gloriæ,
Sed veritatis gloriam.

Ardentiore define
Captare doctrinam siti:
Divinioris luminis
Radios cupido submovet.

Docti cupido nominis,
Et vana curiositas,
Te, scire multa dum studes,
Spoliant DEI scientiã.

Hoc scire sit fatis tibi,
Quod scire nil ultrà datur:
Captare quod nequeat capi,
Sitim bibendo est gignere.

Nec spernat auris omnia,
Nec credat auris omnibus:
Nescire proderit tibi,
Quæ scire juvit neminem.

Aliena scire si tibi.
Est suave, nesciri grave ;
Tam pulchra (nescius tui)
Quàm digna scitu nescies.

Nil esse crede inanius,
Quàm velle scire inania:
Omitte quæ nil conferunt:
Cibum para, qui non perit.

Honesta disce sobriè :
Est magna pars sapientiæ,
Nescire velle quæ ad tuum
Nil aut parum faciunt scopum.

Te scire nil juvet magis,
Quàm quo tibi scito est opus ;
Quod aut saluti conferat,
Aut sanctitatis cultui.

Tibi cura mentis sit prior:
In re salutis stertere,
Erroris est, imò evidens
Stuporis indicium tui.

Doctrina quærenda est quidem,
Sed antè vita: hæc gratiam
Habet sine illâ: hac si cares,
Illâ carere dignus es.

Doctrina quid te plurima
Virtutis expertem juvat?
Bona quære ; vera define
Curâ inquietâ quærere.

Rebus studentî inanimis
Opera oleumque perditur.
Speciosa mitte ; res age,
Quæ vitæ ad usum conferunt.

DEI voluntas te regat:
Hac absque vitæ regulâ,
Est omnis eruditio
Levis umbra, pulvis, somnium.

Cælestis orba flaminis
Et lucis eruditio,
Est hortus absque floribus,
Est arbor absque fructibus.

Lux eruditi pectoris,
Et ingenî solertia
Quibus adfuit, quid profuit,
Cum spiritûs Sol defuit ?

Nil

Nil esse mâlis, quàm DEO
Et corde teste, vir bonus,
Tibi reliqua eruditio
Et obvia & facilis erit.

Cur læva cor hominis sapit?
In parte cor lævâ falit:
Sapientiæ ut sis particeps,
Dextrum cor, & rectum pete.

6. Si plus sapiens faciens minùs,
Stabili cares sapientiâ:
Stabilem tenes sapientiam,
Sapiens minùs, si plus facis.

Nescire mâlis plurima,
Quàm scire cum periculo:
Non, multa qui scit, hic sapit;
Sed fructuosa qui facit.

Frequentiùs nocuit bonum
Scivisse, quod neglexeris;
Fecisse, cunctis profuit;
Dixisse tantùm, nemini.

Facienda scire si fugis,
Facere recusas: si agnita
Opere exhibere negligis,
Hæc velle scire te negas.

Et eruditos, & bonos
Laudare, te quidem decet;
Sed æmulari, est millies
Melius, DEOQUE dignius.

Nonnulla scire etiam velis,
Quæ scire te nemo sciat,
Cælo theatrum, non tibi,
Mortaliùm nec plausibus.

Vt missæ oves in pascua
Non gloriantur plurimo
Se ritè pastas gramine,
Sed vellus & lac offerunt:

Ita sapiens haud prædicat
Sudore quanto doctior,
Prudentiorque evaserit:
Silentio & vitâ probat.

Doctrina placeat; sed vide
Ne tu tibi. Silentio
Audire, & esse mâvelis
Sapientior, quàm doctior.

Quæ didiceris bona & benè,
Nescire te priùs putes,
Quàm feceris quæ didiceris,
Et tacueris quæ feceris.

Qui tanta nescis, quòd leve
Te scire reris, jactitas:
Tibi tutiùs silentio
Brevis supellex cresceret.

7. Doctrina pectus erudit,
Animum domat, mentem regit,
Tacitè inserit modestiam;
Quâ quisquis es vacuus, ruis.

Modestiam, rem maximam
Et optimam, sapientia
Promittit, ut propiùs tibi
Te reddat, à quo nunc abes.

Habere quid pectus juvat,
Et os disertum? quid manum
Stylo elegante nobilem,
Modestiam si non habes?

E e z

Non

Non sic nitentis coccinum
Pannum togæ spurcat lutum,
Vt eruditas literas
Mores superbi polluant.

Sapientia inflat ; caritas
Virtutis ædificat domum ;
Scientiæ tumor, DE I
Dilectione ponitur.

8. Vt mente constes, turgidos
Titulos abhorre ; simplici
Gaude vocari nomine:
Magister unus CHRISTUS est.

Nomen Magistri ne ambias ;
Nec si offeratur, æstima:
Huic sæpè fastus it comes,
Et proximi contemptio.

Te fac simillimum DEO ;
Et altiore sæculum
Calcere disce spiritu,
Sterilesque ride laureas.

Scientiarum laureas
Cupidè ante canos anxie
Ambire, mentis est piæ
Lucem atque pacem perdere.

Lites locorum dignitas
Ne gignat : etsi maximus,
Priora cede : sic enim
Secundus ipse eris tibi.

Attende quid sis ; publicè
Quid æstimere, incurius:
Frustrà velis bonus foris
Parère, si intus es malus.

Age intus ut sis, qui foris
Voles haberi : quod benè
Sperabis abs te publicè
Audire factum, fac domi.

Haud miror esse te bonum,
Vbi esse talem nil vetat:
Mirabor esse te bonum,
Vbi esse suadèris malus.

Aliis quidem, haud soli tibi
Videare sapere, nec tuis:
Aut vive solis in locis,
Tibi beatus in tuis.

Si scire te quidquam putas,
Scientiæ nescis modum:
Qui scire sese aliquid putat,
Modum sciendi non habet.

Est, quòd scientem te putas,
Inscitiæ specimèn tuæ:
Scire inchoabis omnia,
Nescire cum te noveris.

Te quando nescis, ne putes
Te scire quidquam: plurimum
Gnarus, sed ignarus tui,
Te crede nescire omnia.

Se nec tuus videt oculus,
Nec se intuetur mens tua:
Quâ fronte quid sis, quid scias,
Fidenter ausis dicere ?

Oculis carent oculi tui,
Quibus videre se queant:
Quâ mente se possit tua
Videre mens, quam non habet?

Si

Si mens, tui pars maxima,
Quid sit, sciátve, nesciat;
Quid ipse sis, aut quid scias,
Dic sciscitanti, Nescio.

Tamquam tabella nobilis,
Iurísve marmor publici,
Vbique notus omnibus,
Cur vivis ignotus tibi?

Vt multa multi sciverint;
Haud ullus est ulli tamen
Homo repertus, qui probè
Se scire sciret omnia.

Quæ trita jam dudum viris
Sunt eruditioribus,
Tu vix recepta primulum
Ceum mira jactas, & nova.

Cùm scire me verum neges,
Cur non mihi per te licet
Dubitare? non dubitatio
Est error, aut opinio.

Cur multa multi nesciunt,
Creduntque multa plurimi?
Ne credat unus omnia,
Scire omnia omnes ambiunt.

An ille vivit lætior,
Qui nil scit, aut scit omnia;
Quàm qui laborat ut sciat,
Aut qui scit ut crescat labor?

Non unus aliquis omnia
Est scire natus: præmium
Alii aliud posuit Deus:
Tu munus exorna tuum.

Crassum sit ingenium licet,
Vacuumque judicium tibi,
Et mens podagrâ tardior,
Animusque lentus ad bonum;

Plus tot malis, unum malum,
Cæci vapores displicent,
Temerarii qui se ingerunt,
Onerant, gravât, premunt, ruunt.

Amœnioris ingenii
Est pignus, os affabile:
Sed indolis, frons aspera
Est belluinæ tessera.

Omnes ad unum stipites,
Bardi, imperiti antiquitus
Fuere præter te unicum.
Scis istud unum? scis nihil:

Nam scire quisquis se asserit,
Errasse præ se ceteros;
Quod scire se unum jactitat,
Nec esse, nec sciri potest.

9. Pictor, Poëta, hominum genus
Solet esse quàm liberrimum:
Vbi sæpè plus est ingenii,
Ibi plus abest sapientiæ.

Mansura maturant diu:
Argutus astus pueruli
Properè explicatus, indicat
Fore fatuum, aut segnem senem.

Odiosa semper omnibus
Præcox fuit prudentia:
Argutior pueritia
Portendit insanum senem.

Ne gloriare, quòd puer
Vegetus es : ante debitæ
Maturitatis tempora
Fies vietus & putris.

Acidissimum fit optimo
De vino acētum : tu vide
Ne quantò es ingeniosior,
Tantò inde sis mordacior.

Quid ista præcox spiritûs
Vivacitas ? quid insolens
Portendit hæc vis ingenI ?
Extrema: quæ ? spem, vel metum.

Audacis ingenii calor,
Et laxior licentia,
Rei frequenter publicæ
In maximum cessit malum.

Haud maxima ingenia magis
Miranda, quàm timenda sunt:
Inesse quædam talibus
Mistura stultitiæ solet.

Quod maximû ingenium vocât,
Putat esse defultorium,
Evanidum, volaticum,
Et semper ad motum leve.

Subtilitatum pravitas
Medio ciet tenebras die ;
Facitque nigra candida,
Vt hæc in illa transmigrant.

10. Tumultuantis ingenI
Nolens agêris turbine,
Nisi antè frenos injicis,
Quàm calcar imprimat tibi.

Te flexuosa acuminum,
Lepidæque lexes occupant,
Rebus relictis ? ah ! nimis
Laboriosè nil agis.

Iuvenilis audax ingenI
Retunde acumen : NuminI
Submitte mentem : sensui
Dicto que cede plurium.

Majorum opinionibus,
Et plurium sententiæ
Animo libenti cedere,
Mentis character est bonæ.

Nil, absque mentis intimâ
Demissione, de DEO,
DEI que rebus audeas
Tractare, scribere, aut loqui.

Fortuna, Casus, quid nisi
Inanium sunt nominum
Strepitus inanis ? at DEI
Vacuum nihil, nil corporis.

Medullitûs fixum tene,
Mortalium moliminum
Nil à DEO non dirigi,
Nil à DEO non perfici.

Animo ratum fixumque habe,
Ab optimo fieri nihil
Quod non idem sit optimum.
Secus arbitraris ? cæcus es.

Te quando vicinum tibi
Oculo levi prætervolas,
Quæ sunt procul, cur ingenI
Subtilis alâ pervolas ?

Vocabulorum argutiis,
Et immodesto acumini
Impinge Fidei vincula,
Crucisque nocte compedes.

Vis, quanta sanctitudinis
Sit latitudo, discere?
Sapienter ad motâ manu
Digitis tribus frontem preme.

Sit cautio prima, ultima,
Ne credulus nimum tuis
Imaginationibus,
Infleris arrogantia.

11. Inane studium, pertinax:
Caligo mentis, & labor
Erroris, & vanissima
Ne vanitas fallat, cave.

Avidum sciendi pectoris
Moderamen, & frigus juvat:
Nescire quod turpe est seni,
Iuveni est honestum discere.

Procul relega frigidum
Acuminis pravi gelu;
Sed veritatis igneis
Cor admove fulgoribus.

Certamen & litem fuge:
Tranquillitate certior
Doctrina gaudet; perditur
Contentione veritas.

Vim veritatis excutit
Modesta disceptatio.
Sic est; sed illam pertinax
Amittit altercatio.

Verum tuere: sed minus
Stude tueri, quam sequi.
Adversa verbis verba sunt;
Sed integræ vitæ nihil.

Seu nota disputans doces,
Ignota seu vis discere,
Inanis est contentio:
Lucrum facit, qui vincitur.

Contentiones respue.
E nocte ut in clarum diem
Verum trahas, non doctior
Ut æstimeris, disputa.

Vide obstinatè ne tuis
Fidas opinionibus;
Sed veritati cognitæ
Te subde, promptus cedere.

Est digna sceptro veritas;
Huic cede, & herbam porrige:
Est, veritate corrigi
Victrice, victi gloria.

Odiosa rectis mentibus,
Nec digna sanctis est scholis.
Iuvenilis altercatio:
Schola, schola sit, forum, forum.

Schola sæpè verbis discrepat,
Re quando tota concinit:
Iactu pusilli pulveris
Hominum quiescunt prælia.

Ad notionem Numinis
Nihil parumve proderit
Arguta disputatio,
Nisi verba demonstres fide.

Tot

Tot verba, totque acumina
Verbosa pectus obruunt:
Divinior versatilem
Doctrina non habet fidem.

Aduersa verbis omnia
Sunt verba: sed sapientia
Infusa menti cælitus,
Constante fundatur fide.

12. Disquire: prodigus sui
Labor est amanti: discute
Quod ambigis; falsum excute:
Quæ sita se dat veritas.

Dubitatio, inquisitio,
Auditio, taciturnitas,
Examen, admiratio,
Elementa sunt prudentiæ.

Lege, scribe; at expecta famem,
Senium, atque lippitudinem,
Et temperatam maximo
Livore parvam gloriam.

Sermonis olim flosculos
Captasse plus nimio memor;
Id ut expies, te nunc stylus
Agrestis & rudis juvet.

Lege multa: lecta si juvant,
Lege plura: pulchra hinc & bona
Edisce: non omni tamen
Par danda scriptori fides.

Si lecta percipis citò,
Citoque ea oblivisceris,
Lucrum quod illinc feceras,
Hinc perdis, & tempus teris.

Intelligis facillimè,
Neque facilè oblivisceris?
Fructum laboris uberem
Hinc optimâ spe devora.

Quæ difficillimè capis,
Facillimè oblivisceris?
Vtrimque, spe nullâ lucri,
Damnum laboris sustines.

13. Non multa, sed multum lege:
Repetita nutrit lectio.
Putrere recti semina
Ardor legendi non finit.

Studiofa multos lectio
Evexit: ingenium erudit
Scriptoris eruditio,
Deciesque lecta scriptio.

Legisse multa nil juvat:
Cor dissipat vaga lectio.
Vertendus in succum ingenii,
Memorisque mentis, est labor.

Diversa degustes licet,
Nil languidus stomachus coquit.
Volvis, legisque plurima:
Hinc multa scis; sapis nihil.

Vt, quæ legas intelligas,
Doctrina, non virtus, facit:
Vt, quæ legendo intelligis,
Facias quoque; hoc virtus facit.

Hæc scribe, quorum nomine
Nomen DEUS scribat tuum:
Hæc scribe, per quæ tu prior
Scribaris in vitæ libro.

Ne

Ne gloriare, quòd DEI
Didicisse legem te putes:
Et hoc ad vnum natus es,
Nec hoc ad unum promptus es.

Qui sacra curiosus
Scruteris, hoc ages, nimis
Intelligendo, ut de abditâ
Nil veritate intelligas.

Veri bonique lumine
Exutus, ut totum diem
Iaculeris, haud laudabilem
Collineabis in scopum.

Mens veritate fulgida,
Cor caritate fervidum,
Os liberum, multis tibi
Valere possunt pro libris.

Non lectio sanctum facit,
Sed vita: Sanctorum lege
Et dege vitam: lectio
Præeat; sequatur actio.

Aures habes, cares manu:
Multa audiens, agis parum.
Veri agniti fructum metes,
Si, quod capis, cupis & facis.

Cordi sedebit altiùs
Quod eruditor dixerit,
Quod aure cepisti bonâ,
Melioze si monstres manu.

14. Benè cogitata ne effluant,
Recogita: propè occidunt
Audita, quæ mox excidunt:
In se reflexa mens sapit.

Qui te legentem negligit
Obscurus auctor, cur legis?
Quâ lectione intelligas,
Cui palma, non intelligi?

Disce audiens silentio;
Audita recole, fac, doce:
Altrissimam per hos gradus
Venitur ad sapientiam.

Res dum legis leviter graves,
Aut fallor, aut ludis studeas:
Res dum legis graviter leves,
Aut fallor, aut ludens studes.

Ambrosianis olim apes
Visæ sedere labris:
Ambrosianis nunc apes
Amant sedere libris.

15. Attenta Musis pectora
Indocta turba despicit:
Mentisque delicias bonæ
Velut cloacam nauseat.

Mortalibus fidissima est
Amica, mens intelligens:
Inimica menti pestis est,
Virtutis ignorantia.

Strepentis aura cymbali
Tigres ad iram concitat:
Sic Musa delicatior
Animos feroces efferat.

16. Ars nulla discitur loco.
Qui multum oberrat, haud sapit:
Serò vagus sapientiam
Negotiator hauriet.

Ff

De

De manè mens est purior,
Magisque curis libera:
Cum Solis almi lumine
Lumen resurgat spiritus.

Typographiam, rem fat bonam,
Facit malam ingenii tumor,
Et pervicax in quoslibet
Libido stringendi stylum.

Nisi inchoatæ plusculum
Adjeceris scientiæ,
Quæ sciveris perdes citò;
Quæ sita perdes, ni auxeris.

Sodalem delige.

1. **T**ibi magistrum, & comparis
Studii sodalem compara:
Docebitis, quæ te latent;
Hic te docebit discere.

Abibit id quod legeris,
Studiumque diffluet tuum,
Nisi socium teneas propè,
Tuis parem laboribus.

His vive cum sodalibus,
Qui sanctioris regulæ,
Vitæque possint & velint
Exemplar accipere, & dare.

Quacumque tandem polleas,
Virtute, plus eges bonæ
Sodalitatis, quam bonæ
Sodalitas egeat tui.

Ætate, gente, sanguine,
Doctrinâ & ingenio parem
Para sodalem: ferreæ
Comes olla fictilis crepat.

2. Tu neminem calidè tuos
Inter sodales adlege,
Nisi antè multis agnitum
Exercitationibus.

Confide paucis; non malè
Suadentis est sententia:
Confide nulli; non benè
Est sentientis suasio.

Sodalium quis usui
Non cedat, & moris mali
Duretur assuetudine?
Cor, antè cera, fit lapis.

Tepidos & ignavos fuge:
Hi verba vitæ non habent.
Sectare mentes igneas,
Quæ frigus arceant tuum.

Prudens sodales elige:
Aliena non levem notam
Peccata inurunt. Te probis
Adjunge; talis audies.

Vt nomen obtineas bonum,
Vide quibuscum victites:
Malus videtur, qui malo
Se miscet ultrò cœtui.

Gaudet pari par: graculum
Imitatur alter graculus.
Claudo propinquus & frequens
Vix claudicare nescies.

Biben-